

tijd zouden gebruiken. Na de maaltijd stond de heer Brilleman van de Brecklenkamp op om de heer Anderson in een geestige tafelrede te bedanken voor de buitengewone leiding van deze geologische tocht. Ook richtte hij het woord tot Mevrouw Anderson, die een groot aandeel gehad heeft in het welslagen van de tocht. Zij was onze minister van financiën; bovendien was ze minister van volksgezondheid, getuige de grote zorg, die ze voor het lichamelijk welzijn van haar man had. Als we in de stromende regen de bus moesten verlaten, dan was het een groot vermaak om te zien, hoe mevrouw Anderson haar man uitdoste in regenkleding. Uit het gezicht van de heer Anderson kon men dan niet opmaken, of hij de goede zorgen op de rechte prijs stelde.

Ook de heer Rekers werd hartelijk bedankt voor zijn meesterlijk chauffeurschap en zijn goede zorgen voor ons.

Steeds dichterbij kwamen we bij de Nederlandse grens. In Enschede gingen we uiteen en scheidden van elkaar met een hartelijk "tot weerziens".

PLANTENRESTEN UIT DE PERIODE, VOORAFGAANDE AAN HET CAMBRIUM ONTDEKT

door wijlen J.H.A. van Heek

W. Bessedin, docent aan het mijnbouwinstituut van Kriworog, (Oekraïne) en kandidaat in de geologisch-mineralogische wetenschappen, heeft in de ijzerkwartslagen van Kriworog de verkoolde resten gevonden van planten, die aan vezelachtige varens doen denken.

De ontdekking van Bessedin is van zeer groot belang. Volgens geologische gegevens is de ouderdom van deze plantenrest meer dan een miljard jaren.

Het verandert onze voorstellingen van het ontstaan van het organische leven op aarde, o.a. van het ontstaan der plantenwereld. Men kan dit ontstaan nu wel op 500 miljoen jaar vroeger rekenen dan tot dusver werd aangenomen.

BOEKBESPREKING

WALTHER GOTHAN und WINFRIED REMY. STEINKOHLNPFLANZEN, 248 S. 221 Abb. 6 Taf. Verlag Glückauf. Essen.

Een fraai boek, geheel op kunstdrukpapier, met een overvloed van buitengewoon scherpe foto's, prettige tekst. Dit keurige persproduct overtreft alles wat op dit gebied is verschenen. Een overzicht van de alleroudste planten uit het Devoon en Ondercarboon gaat vooraf, maar daarna komt de rijke vormenpracht van het Boven-carboon aan de orde. Toch wordt ook aan de Permflora nog een plaats ingeruimd.

Een geïllustreerde determineertabel van 20 bladz. en een verklarende woordenlijst van 6 bl. maken het voor lezers en fossielenzoekers zeer bruikbaar, Zonder bedenking aan te bevelen.

- - - - -

ANTON LÜBKE. GEHEIMEN VAN HET ONDERAARDSE. 265 bl. vele foto's. Uitg. Mij Holland, Amsterdam. (Geen jaartal, vertaler Han van Lent) f 13,50.

De vele grottenfoto's zijn fraai, de beschrijving ervan is uitgebreid en lijkt nauwkeurig. Maar de schrijver is blijkbaar

een leek op geologisch en petrologisch gebied, en een vreemdeling op archaeologisch terrein, verkondigt dan ook enormiteiten te over. Enkele staaltjes:

Tallose druijsteenvormen hebben hun ontstaan te danken aan magmastromen (bl. 195); de "zeetheorie" toegepast op de Beierse dolomieten moet worden betwijfeld, daar de Adriatische Zee de Alpen niet kan hebben overschreden (180). De zandsteengrotten van Valkenburg (154). Tekening gegraveerd in kiezelsteen (113). Bewerking van vuursteen door oermensen is fantasie (92). Het z.g. stenen gereedschap is niets anders dan uit kalksteen los verweerde vuursteen (90). Uit niets blijkt, dat de mens met dieren tegelijk heeft geleefd in de diluviale periode (105). De theoreticus van het steentijdperk ontbreekt het aan logisch denken (80) enz. enz. Een boek met kennis en onkunde dooreen gehaspeld, populair in slechte zin.

v.d. Lijn.

DÉTERMINATION PRACTIQUE DES FOSSILES, par André Chavan et André Cailleux. Un volume de 388 pages, avec 586 figures. Broché 5.000 fr., cartonné toile 5.800 fr. Masson et Cie., éditeurs, 120, boulevard Saint Germain, Paris-6e.

Een nieuwigheid op het gebied van de paleontologie - een min of meer beknopte determinatietabel voor fossielen, maar toch ook niet zo beknopt, of het geheel is een boek van behoorlijk formaat (19,5 x 27 cm), een kleine 400 pagina's omvattend, en rijk geïllustreerd met duidelijke instructieve tekeningen. Bij de indeling is het gebruikelijke systeem gevolgd; het boek is dus gemakkelijk te hanteren, te meer daar het uiteraard op de volgens de nieuwste begrippen geldende systematiek aansluit en dit heeft tot voordeel dat de meer geroutineerde fossielenkenners en/of -liefhebbers direct weten, waar ze moeten zoeken, inplaats van de "officiële" weg te bewandelen. Voor hen, die zich geheel thuisvoelen in de materie, is het een prettig naslag- en handboek. Een boek om jaloers op te zijn; we zouden zoiets ook wensen voor onze liefhebbers, die de Franse taal niet beheersen.

Bij dezelfde uitgeverij verscheen het zwaarder op de hand liggende "Introduction à l'étude des roches métamorphiques et des gîtes métallifères". (Inleiding tot de studie van metamorfe gesteenten en van ertsafzettingen) door Pierre Laffitte, welk werk, gelijk de titel reeds doet vermoeden, uiteraard in hoofdzaak op de praktijk is afgestemd. Niettemin kan het zijn nut hebben voor onze meer op het terrein van de mineralogie en vooral op fysisch-chemische en thermodynamische verschijnselen en hun gevolgen afgestemde geologie-beoefenaren (al geloven we dat het aantal wel gering zal zijn), en uit dien hoofde is een aankondiging van dit gedegen en volgens de nieuwste begrippen opgebouwde werk, dat 358 pagina's inclusief vele schematische tekeningen en tabellen omvat hier wel op haar plaats.

H. Krul.